

Nakita Ko Ang Pagunlad Ng Sosyalismo

Sinulat ni META BERGER

Panang Salita

Ako ay napatungo sa Rusya na kimkim ang pagkamuhi sa dikta-dura at sakbibì naman ang pagka-giliw sa demokrasya. Ako'y napatungo na taglay ang gunita ng pagkakabilanggo ng mga kasama ng aking asawa, gaya rin naman ng pagkakausig sa kanya. Napatungo ako ng tigib ng kasiyahan sa karang-yaan ng kabihasan ng bayang Amerika—mga paliguan, masasarap na pagkain, malinis na tubig, kaakit-akit na mga tahanan. Napatungo ako sa Rusya na sadyang nananalig sa kapayapaan, sa pagsasalong ng mga sandata, na nasisindak at namumuhi sa patayan, gaya ng mga taong nagdanas ng pahirap dahil sa pagsalungat laban diyan ng panahon ng digmaan.

Ng ako ay mauwing galing sa Rusya ay nag-ibayo pa ang aking pag-ayaw sa pagtitigis ng dugo, pang-aapi at digmaan; nagibayo rin ang aking pagkagiliw sa mgaang na kabuhayan at sa kalinisan. Subali't ako ay umuwing taglay ang buong pitagan at paghanga sa paraan ng mga Ruso at sakbibì ang buong pagmamahal at pag-aalang-alang sa sangbayanang Ruso.

Nananalig akong naituro ng Rusya sa sangkatauhan ang paraan ng kaligtasan. Malaking di hamak ang kanilang isinukli sa kanilang mga nagawa at pag-asa. Nagtiis sila ng gutom, ng pahirap, ng kamatayan. Nguni't nakamit nila ang isang tagumpay na karpapatdapat hangaan ng mga ibang bansa. Nailigtas ng mga Ruso ang kabihasan para sa kanilang mga inanak.

Marami akong mga kapanalig sa Amerika na naniniwalang nabili ng mga Ruso ang kanilang kaligtasan ng di matutumbasang halaga. Ayokong magsabi na mayroon akong nalalamang daang lalong madali at magaang na tungo sa kanilang pa-

mumuhay na tulongtulong. Ako'y nanalig'ng buong puso na ang himagsikan ay hindi siyang paraan lamang upang matamo ang kapayapaan, ang kaginhawahan at buhay ng mga manggagawa. Nguni't ako'y napipi sa aking namalas sa Rusya—manapa ay naisip ko na iyon ay hindi mabuti at malayong matapos.

Sa wari ko'y ang isang lalong mabuting paraan upang mapagpasiyahan ang kahalagahan ng isang pagsubok sa pamamaraang bayan (ipagpatawad ang pagkakagamit ko ng salitang "pagsubok"—labis ang kahigitan niya diyan) ay ipareho siya sa ibang pamamaraan. Ipareho ang Rusya ngayon sa Rusya ng bago dumating ang himagsikan. Ipareho ang Rusya ngayon sa Europa at Amerika ngayon. Ipareho ang magiging huling araw ng Rusya sa magiging huling araw ng ibang bansa ng sangdaigdig.

Gawin ang pagpapareho ng walang pakundangan. Huwag ng isalang-alang na sa 160 angaw na Ruso ay mahigit sa 100 angaw ay hindi mga marunong sumulat at ang karamihan nito ay namumuhi ng buhay-gubat bago dumating ang himagsikan. Huwag ng isalang-alang na ang Rusya ng panahon ng mga Tsar ay kakaibangkakaiba sa Amerika ng panahon ni Woodrow Wilson, gaya ng pagkakaiba ng kariton sa tren. At matapos na iyong magawa ang matamang pagsuri, ay iyong makikita na yaong mga tao na ng kamakaylan lamang ay mga mulala, mapamanhiin, walang mga gusali at kasangkapan, walang mga kalzada, ni paaralan, ni mga libro, ay tinitingala ngayong isang bayang mabihasa na may magandang araw sa kinabukasan.

Sukatan ng kabuhayan.

Ang sukatan ng kabuhayan ng lahat na mamamayang Ruso ay mababa sa sukatan ng kabuhayan

ng manggagawang Amerikano. Nguni't taon-taon ay tumataas. Ang sukatan ng kabuhayan ng manggagawang Amerikano ay bumababa naman taon-taon. Sa Rusya ay makapupong igi ngayon kay-sa ng bago sumapit ang himagsikan. Ang mga ganahan ay pataas ng pataas. Hindi matingatala ang bilis ng pagtatayo ng mga tahanan. Maging sa labas ng bayan, ang mga kubong tahanan ay pinapalitan sa isang bilis na maaaring gawin ng tig-dadalawang kamay ng 160 angaw na mga Ruso, gaya rin naman ng pagtatatag ng mga pabrika, makinarya, gusaling panglikha ng ilaw elektrika, mga bahay paaralan, bahay-pagamutan, mga aklatan, kalsada at ng di mabilang na mga pagawaang pangbuhay sa Untyong Sobyet.

Maliban pa sa pangkaraniwang mga pagkain na ikinabubuhay ng mga Ruso, sila ay lumalapas na rin ng ilang karang-yaan sa kagamitan sa kabuhayan—gaya halimbawa ng maiiging damit, mabubuting tahanan, pagpapahingalay na may sahod, mahuhusay na pagkain. Para sa marami sa kanila, ang mga ito ay bagong karanasan. At tangi pa sa mga bagay na ito, sila ay mayroon ding laganap na dinadamang katatagan sa kabuhayan; sila ay hindi nangangambang magkasakit, tumanda o mawalan ng hanapbuhay; sila ay ginagamot at pinatitira sa mga ospital ng walang bayad, at pinepensyonan kung dumaring sa edad na di na makapagtrabaho. Ito ay mga-biyayang karapatan na di maaaring ipagkait (inalienable rights) sa kangino pa mang Ruso.

Itinatatag na mga gusali.

Sa Leningrad lamang ay mayroong 45 mga bahay-paaralan na itinatayo. Naglalakihang mga parke, isang estadyum na mapanonoran ng 100,000 katao, mga balongpalanguyan, mga bahay-liwaliwang walang kasing-ganda ang pagkakayari at mga kagamitan ang ngayo'y pinagsusumakitang mayari agad. Mga bahay-tahanan ng mga manggagawa, mga teatro, museo, biblioteka, paaralan, ay binabalak na itayo ng buong dingal at

Art. 123: Ang pagkakapantay ng mga karapatan ng mga mamamayan sa Unyong Sobyet, na walang pagtingin sa kanilang lahi o balat, at sa lahat ng larangan ng pamumuhay, maging pamahalaan, pangkultura, pang sosyal, at pang politika, ay isang batas na walang pasubali.

Art. 124: Para mabigyan ang mga mamamayan ng Unyong Sobyet ng kalayaan sa budhi, ang simbahan sa Unyong Sobyet ay inihihwalay sa pamahalaan, at ang mga paaralan, sa simbahan. Ang kalayaan sa pagtatanghal ng ano mang seremonya ng relihion at gayon din ang kalayaan ng pamamahayag laban sa relihion ay kinikilala para sa lahat ng mamamayan.

Art. 125: Sangayon sa mga pangangailangan ng mga anak-pawis, para patibayin ang mga katayuang sosyalista sa Unyong Sobyet, ang mga mamamayan ay binibigyan:

- a) Kalayaan sa pananalita;
- b) Kalayaan ng pahayagan;
- c) Kalayaan sa mga pagtitipon at pagpupulong;
- d) Kalayaan sa pamamahayag at mga parada o prusisyon.

Ang mga karapatang ito ay pinanangutan sa pamamagitan ng paglalagay sa dispusisyon ng mga manggagawa at ng kanilang mga kilusan, ang mga limbagan, mga papel, mga gusaling pangbayan, mga daan, mga kagamitan ng pahatiran, at iba pang kasangkapan para maisakatuparan ang karapatang ito.

Art. 126: Sangayon sa mga pangangailangan ng mga manggagawa at para paunlarin ang kilusang pangbayan at kamulatan ng mga manggagawa, ang mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay may karapatang sumama sa mga samahan at kilusang pambayan x x x

Art. 127: Ang mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay may karapatan na huwag malapastangan ang kanyang pagkatao. Ang sino man ay hindi maaaring dakpin maliban sa pasya ng isang hukuman o sa kapahintulutan ng piskal.

Art. 128: Ang mga tahanan ng mga mamamayan sa Unyong Sobyet ay hindi maaaring malapastangan, at ang lihim ng mga sulat ay ipinagsasanggalang ng batas.

Bukod sa mga ito, ay itinatadhana din ng Saligang Batas na ang karapatang paghalal ay pangkalahatan (universal) sa lahat ng mga mamamayan na may 18 taon ang gulang at hihigit, at may karapatang mahalal din, maliban na laman ang mga nasiraan ng bait o sa pasya ng hukuman ay nawala ang karapatan nilang ito. Ang paghalal at mahalal ay hindi tumitingin sa lahi, balat, relihion, katalinuhan, tirahan, ang pinagmulan niyang uri o lipi, ang kanyang pag-aari o yaman, at ang mga nagdaan niyang mga gawain o kilos. Ang mga babai ay may karapatan na kapantay ng mga lalaki na humalal at mahalal, at

Nakita Ko Ang ..

(Karugtong ng nasa pahina 19)

nagmamalaki kong sabihing ako ay hindi nakakita sa alin pa mang bansa sa Europa o Amerika ng mga batang kasinglusog at sisigla ng mga batang aking nakita sa Rusya. Samantalang ang mga estadistikang aking natunghayan sa Amerika ay nagpapatotoo na sa siyudad ng Nueva York ay libolibo ang mga batang payat at masasakitin dahil sa kakulangan ng makain, at sa gayo'y sila ay hindi makapag-aral na mabuti, ang mga batang Ruso ay siyang pinakamahusay ang pagaalaga at saganang saganang sa mabubuting pagkain. Ang mga batang iyan ay siyang pinaglalagakan nang pagkakandili at pag-asa ng pithaya at hangarin ng bagong pamamaraang isinasagawa sa Rusya.

Ang napakagaling ng mga aklatang-bayan ay matatagpuan ngayon sa Rusya. Walang bayan sa sangdaigdig na nagkaroon ng pagkasabik at pagkauhaw sa drama, tugtugin at sayaw gaya ng bayang Rusya.

Di natin maikakait na ang salitang "propaganda" sa Amerika ay makamandag. Ito ay hindi nangyayari sa Rusya na ang mga lider na komunistá ay natatawa sa ating pagkathapaniwalain. Hindi nila ikinahihiya ang kanilang propaganda. Talagang gumagawa sila ng propaganda, mga propaganda, upang ituro sa kabataan na ang Rusya ay kanila, na ang paggawa ay marangal, na ang kasakiman ay nakapipinsala, na ang karangalan ay para doon sa gumagawa at hindi namamana, na ang kagalingan ay naroroon sa paglilingkod sa mga kasama. Nguni't tayo'y tumutugon. Hindi ba iniaaral natin sa ating kabataan na ang lahat ay mayroong pagkakataon na maging

ang mga sundalo ng Kawal na Pulahan ay may gayon ding karapatan.

Itinatakdá rin na ang lahat ng mga kinatawag inihalal ng mga mamamayan ay may tungkulin na magbigay ng ulat hinggil sa kanyang mga ginawa, at kahit anong oras ay maaaring alisin sa paraang itipatakda ng batas at sa pasya ng nakararami ng sa kanya ay paghalal.

Pang-ulo ng Amerika o maging milyonaryo? Hindi ba iniaaral natin sa ating mga anak na ang kasakiman ay taglay ng ating pagkatao, na ang napakadakilang kagalingan ay ang magpakayaman, na ang pagyukod sa panginoon ay siyang landas tungo sa tagumpay? Nguni't kung kanilang makita sa huling araw na ang kayamanan ay hindi maaaring marating at sila ay mapalad nang makakita ng magagawa, noon lamang natin maaalalang sila ay ating iniligaw. Ang dalawang paraang iyan ng pagtuturo ay parehong propaganda.

Bilang isang magiliwin sa kapayapaan, ako ay nanood na may pitong oras sa Moskow ng pamamahayag na ginanap ng unang araw ng Mayo at aking nasaksihan ang walang kasing-kapal na hanay ng mga sundalo at ang kanilang paglalantad ng kanilang nakahahangang mga kagamitan, mula sa kanilang mga asong Eskimo hanggang sa kanilang mga tangke at aeroplano—isang pamamahayag na masasabi kong napakapula at napakasigla. Nabasa ko ang sumpa ng napatatalang sundalo para sa hukbo at doo'y kanyang ipinangangakong ipagsasanggalang ang Rusya ng kanyang buhay. Nasaksihan ko ang di mabilang na bandilang pula at ang kumukutong tao na nag-aawitan, at ng mga sandaliling yao'y ako ay nag-atubili sa aking palagay na doon ay mayroong hinggoismo, na aluluwang baga'y ang mga taong yaon ay magpapakamatay sa pagtuklas ng mga pamilihan para sa kanilang mayamang panginoon. Gayon mang ako ay makakapayapaan, nanalig akong ang buong layunin ng paghahanda sa laban ng mga Ruso ay upang pangatawanang ipagsanggalang ang kanilang itinatatag na kabuhayan, na nagbibigay sa kanila ng kasaganaan sa pagkain, hanapbuhay at pag-asa.

Iyan ang di mga pangbihirang kaluwagan na natatamo sa Rusya, nguni't iya'y mga ganting-palang bunga ng napagtagumpay. Ang sino mang makapaglingkod ng mataman sa pabrika, sa bukid, sa pagamutan, ay pinagkakalooban ng

JOSEPH STALIN...

(Continued from page 14)

population of 200,000, with 75,000 workers. Grain was collected at the mouth of the river Volga to be distributed all over Russia. I carried my own armed force. After months of desperate work we had 300,000 poods of wheat. Then I had to get boats to ship it to Baku. All was arranged and I was happy, when officers of Stalin's men said, 'It makes no difference what orders you have. If we do not get grain and go back to Stalin with empty hands we shall be shot.' These men had a larger fighting force, and I realized that it would either mean a terrible fight or else surrender. Baku was starving. I decided to appeal personally to Stalin.

"At that time Stalin was virtually a dictator in the matter of securing grain. He almost never received anyone in his room except his lieutenants. He was like a lion in his cage, always pacing up and down. In spite of everything, I managed to get to him and plead for Baku. Stalin brushed the plea aside with the statement, 'What nonsense you are talking. If we lose Baku, it is nothing. We will take it again inside of a few months or a year at the most. If we lose Moscow, we lost everything. Then the revolution is ended.' The grain went to Stalin and Moscow."

Perhaps the most striking military achievement of Stalin was his defense

tanging upuan sa mga tanghalan ng mga dula o nang sariling pitak sa mga pahayagan, o ng kaunting taas sa kanilang sahod, o nang tanging kagaanan sa paglalakbay, at kung minsan, ng isang automobil at halaga ng sa kanya ay paggamit.

Marami pa sana akong dapat na sabihin, nguni't ito ang aking panghuling wikang masasabi: Ang aking pagkakadalaw sa Rusya ay nakapagbigay sigla sa aking pananalig sa kakayahan ng mga tao, sa kanilang mga hangarin at walang likat na pagsusumakit na nagbunga ng mainam at malulusog na mga balak na maaari nilang isagawa sa pagtutuwangan. Iya'y nakapagpatibay pa sa aking pananalig sa magandang maibubunga ng demokrasya na nababatay sa bagong paraan ng karunungan.

of the town of Tsaritsin, on the lower Volga, against the attacks of the anti-Bolshevist forces. The city has since been rechristened Stalingrad in his honor.

For a time Stalin worked as secretary to Lenin, then later he became General Secretary of the Communist Party. Previously this position had never been considered of central strategic importance, being rather a routine job, consisting of such formal and technical duties as preparing circular letters for the party organizations and outlining programs passed by the Central Committee. Stalin now made it the direct nerve center of the party. It gave him the chance to send out political workers throughout Russia, and to learn from the inside the methods of political organization. His previous heroic work made every one recognize his authority.

Stalin to-day is a man of medium height, erect, well built, with a heavy black mustache, thick hair, dark penetrating eyes and a handsome face. His speech is characteristic of the man, blunt and direct; he does not attempt to hide his meaning. On the other hand, as with so many key politicians, he does not place himself in the spotlight, although in 1930 he has assumed public leadership as never before. Stalin never acted as if the revolution were the opportunity for him to parade his genius. He is not an inspired orator or a brilliant writer, but is a man of iron will, extraordinary energy and an utter lack of fear. There is little question that he is extraordinary skilful and adroit in party politics.

It would be easy to magnify the role which Stalin is now playing. He is easily the most important man in Russia to-day, but the entire theory of Communist tactics is that the individual is nothing, the party is everything. Stalin rules because he has his ear close to the ground and knows what the rank and file of the party want. He has an extraordinary knack of keeping in touch with the changing moods of the common people, especially of the peasants. We have already mentioned the fact that long before he took the reins of power he inaugurated the policy of cultural autonomy for subject nationalities. Stalin insisted that, in contradiction to the policy of the Czar, every subject group could study in their own dialect or language and could have full power to print books and newspapers in their own tongue. In 1924 he insisted on democracy in the villages. He sensed the desire of the peasants for more economic liberty, and was instrumental in passing a law, against party opposition, giving the

NAKIKIDALAMHATI ANG "SOSYALISMO NGAYON" AT ANG KUSP SA PAG- YAO NG KAIBIGANG SUSANO GONZALES

Sa isang kapasyahan na pinagtibay ng Lupong Tagapagpaganap ng Mga Kaibigan ng Unyong Sobyet sa Pilipinas, ito ay taos na nakikidalamhati sa madaling pagyao ng Kaibigan Susano Gonzales, na sumakabilang buhay noong ika 23 ng Hulio, 1936, sa kanyang tahanan bilang 424 J. Zamora, Pako.

Ang Kaibigan Susano Gonzales ng siya ay nabubuhay pa ay isa sa mga lalong masusugid at masipag na kasapi ng samahan, isang tapat at marangal na kaibigan ng Unyong Sobyet, at isa sa tagapagtanggol ng mga pambihirang kabuhayan at mga simula ng nasabing bansa.

Ang Pahayagang ito at ang Samahang nagpapalabas dito ay nakikidalamhati sa kanyang mga anak at asawang naulila sa pagkawala ng isang kaibigan tapat at dakila.

peasant greater freedom in hiring help.

Stalin is a genuine believer in Communist principles; in spite of all that has been said about his conservatism, he has merely tried to harmonize practice with realities. By 1930 he has come to be recognized as the key figure in present-day Communism and it is now fairly settled that history will rank him, next to Lenin, the outstanding leader in the Russian Revolution. (Adapted from Contemporary Social Movements, by J Davis).

lakas ng loob na sa Europa at Amerika ay sadyang itinataan lamang para gawin ng mga taong partikular. Ang pagkilos, pagyaryari, ang buhay, ay patuloy gabi't araw. Ang mga pabrika ay tumataktabo ng walang patid. Ang mga manggagawa ay nagsisipagtrabaho ng halinhinan tuwing pito o walong oras. Ang mga daan ay puno ng mga taong naglisaw, maging gabi at katanghalian; ang hangin ay nagsisikip sa pag-unlad. Ang pagtatayo ng bagong kabuhayan ay patuloy na iyong mamamalas. Araw-araw, mga bagong bagay ay nalilikha, mga bagong bagay ay sinisimulan. At lahat ng mga ito ay sa kapakinabangan ng lahat at hindi ng iilan.

Paaralan.

Sa larangan naman ng pagpa-paaral at karunungan, ang mga nagawa ng mga komunistang Ruso ay lalong katakataka. Ang di karununganang sumulat ay ganap na nabigyang hangga. Ang pagpa-paaral sa kabataan ay walang bayad at sapilitan. Ang bagay na ito ay sadyang pinalalaganap. Ang baw't pabrika ay sinasangkapan ng mga kuwartong sadyang ginagamit nung mga manggagawang nais na matutuo at at makapagaral. Pinasasahod ng buo yaong mga manggagawa sa pabrika na naggugugol ng panahon sa pag-aaral sa mga kolehyo tekniko. Ang mga doktor at siruhano ay sapilitang pinabalik sa kani-kanyang paaralan tuwing ikatlong taon, upang ang kanilang kaalaman ay di mahuli sa mga bagong tuklas na paraan ng panggagamot. Ang pagaaral ay isang bagay na patuloy at di maikakaila. Mawiwikang ang buong Rusya ay nagaaral. Wala isa man na nakatapos. Napakarami ang matutuhan, napakarami ang pinag-aaralan. Nagsisimula sa mga batang mura pa ang isip. Nakita ko ang napakaraming paaralan para sa mga batang mura pa ang isip (nursery schools) na kasing-husay ng mga nursery schools na natatatag sa Amerika. Nakararami ang Rusya sa mga paaralang ito kay sa Amerika. Ipi-

Nasa pahina 26 ang karugtong)

Ang Kalayaan Ng Pananampalataya Sa Unyong Sobyet

Buhat ng lumabas ang pahayagang ito, ang maraming alinlangang nasasambit hinggil sa kalayaan sa Unyong Sobyet ay ang natutungkol sa pananampalataya. Sa palagay ng marami, ang Unyong Sobyet ay isang bansang walang Diyos, na pinamamahalaan di umano ng isang hindi matututulang lakas ng isang lapian ng mga komunista na walang relihion. Sa paniniwala ng marami, sa Rusya ngayon ay walang nabubukas na simbahan sapagka't ito ay sinamsam na lahat ng pamahalaan. At ng magpahayag ang panukalang konstitusyon ng Rusya na ngayon doon ay magbibigay ng malayang pananampalataya sa mga mamamayan ay para nga namang pinatotohanan na sa ngayon o bago umiral ang bagong saligang batas na ito ay walang kalayaan ng pananampalataya sa Rusya. Ito ay aming paguukulan ngayon ng pansin.

Ang unang susuriin natin ay ang nilalaman ng kanilang saligang batas sa bagay na ito. Sa isang artikulo sa pahayagang ito, ay nababangit ang Art. 124 ng bagong konstitusyon ng Unyong Sobyet tungkol sa kalayaan ng pananampalataya. Nguni't ang tuntunin bang ito ay bago, at ngayon lamang iiral sa Unyong Sobyet, kung knya't hanggang hindi ito umiiral ay walang kalayaan ang pananampalataya sa bansang ito? Ang ginawang lathala ng mga pahayagan na parang lumilitaw na sa pagiral lamang ng bagong saligang batas ay doon magkakaroon ng kalayaan sa relihion ay lihis sa mga tunay na kalagayan. Ang katotohanan, ang tuntunin 124 ng balak na Saligang Batas ay hango lamang sa tuntunin 133 ng Kapitulo V ng matandang Saligang Batas ng Unyong Sobyet na pinagtibay ng isang Pangkalahatang Kongreso ng mga Sobyet noon pang Julio, 1918. Ang tuntuning ito, para gawin natin ang paghahambing sa panukalang saligang batas ay nagsasaad ng sumusunod:

"Para mabigyan ang mga manggagawa ng isang wagas at ganap na kalayaan ng budhi, ang simbahan ay inihihwalay sa pamahalaan, ang mga paaralan, sa simbahan, at ang kalayaan ng mga propaganida para sa relihion at laban sa relihion ay ganap na ipinagkakaloob sa baw't mamamayan." (Art. 13, Saligang Batas na pinagtibay noong Julio 10, 1918).

Gaya ng makikita sa itaas, kung ang tuntuning ng matandang konstitusyon ay ipaparis sa panukalang saligang batas ang dalawa ay halos walang pagkakaiba.

Ang ganito ring tanong hinggil sa ka-

layaan ng pananampalataya sa Unyong Sobyet ay napagukulan ng sagot sa isang kauring pahayagan sa Amerika. Humigit kumulang ay ganito ang kanilang paliwanag at ulitin namin dito sa kasiyahan ng aming mga mambabasa na may alinlangan sa bagay na ito.

Sa Unyong Sobyet ay may ganap na kalayaan ang baw't mamamayan sa pananampalataya. Ang simbahan ay ganap na nakahiwalay sa pamahalaan. Ang batas ng Unyong Sobyet ay nagtatakda ng pagpapantay-pantay ng lahat ng simbahan at pananampalataya at pinawi ang dating mataas na kalagayan at pagkilala sa opisyal na simbahan ng Tsar, ang Iglesia Catolica Griega, at iniyalis nila ang pakiling na pagtingin laban sa ibang pananampalataya, gaya bago ng Catolico Romano, ng Protestante, ng mga Mahometano, ng mga Hudyo, ng mga Budista at iba pa. Ang mga simbahan ay pinahihintulutan sa malayang pagkilos, nguni't kinakailangan lamang na ang kanilang mga gawain ay natutungkol lamang sa pananampalataya. Ang mga simbahan ay maylayang gumanap ng lahat ng kanilang seremonia at pagsamba ng hayagan, sangayon sa mga patakaran ng kanilang relihion.

Walang pagtatangi-tangi sa kanino man dahil sa pananampalataya kahit sa anong bagay at paraan. Ang mga mananampalataya ay naisasagawa nila ang lahat ng kanilang karapatan sa pagkamamayan at maaaring mahalal o humawak sa ano mang tungkuling pam-bayan.

Kahit na ang mga paaralan ay ganap na hiwalay sa mga simbahan, ang mga bata ng mga nanampalataya sa ano mang relihion ay hindi itinatang sa mga eskuelahan ng bayan, unibersidad o ano mang mga bahay para sa pagpapatalino. Walang anomang itinaturo sa mga eskuelahan hinggil sa pananampalataya. Gayon pa man, ang mga magulang ay hindi binabawalan na turuan ang kanilang mga anak sa kanilang tahanan ng kanilang pananampalataya. At ang pagtuturo ng relihion ay pinapayagan para sa kanino mang may mahigit sa 18 taon gulang sa mga paaralang sadyang nagtuturo para sa kailangan ng pananampalatayang kinauukulan.

Ang mga simbahan ay hindi tumatanggap ng ano mang tulong o abuloy sa pamahalaan, nguni't ang relihion ay pinapayagan na gamitin ang mga gusali ng simbahan para sa kanilang kailangan ng walang bayad na alkiler, nguni't may impuestong itinatukda ang batas. Walang gusali ng simbahan ang napinid la-